

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-021-05/2014

P/14/111

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/14/111 – Zapewnienie kadr z wyższym wykształceniem niezbędnych dla rozwoju województwa podkarpackiego.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
<i>Kontroler</i>	Marek Wójtowicz, główny specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr 91546 z dnia 27 października 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

<i>Jednostka kontrolowana</i>	Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu, ul. Czarnieckiego 16, 37-500 Jarosław – zwana dalej PWSTE w Jarosławiu lub Uczelnią.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Prof. nadzw. dr hab. Wacław Wierzbieniec, Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu od 11 maja 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna z uzasadnieniem¹

W ocenie Najwyższa Izba Kontroli PWSTE w Jarosławiu w okresie objętym kontrolą² podejmowała stosowne do jej sytuacji działania w zakresie zapewnienia kadr z wyższym wykształceniem niezbędnych dla rozwoju województwa podkarpackiego.

Uczelnia podejmowała działania mające na celu rozpoznanie rynku pracy, przejawiała aktywność w zakresie współpracy z innymi podmiotami oraz prowadziła działania związanych z doradztwem zawodowym.

W dokumentach programowych, tj. w Strategii Uczelni i Strategiach Instytutów zawarto zapisy dotyczące potrzeb i uwarunkowań rynku pracy województwa podkarpackiego, a założenia tych dokumentów wykorzystywano do kształtowania planów studiów. Działania inwestycyjne Uczelni wpisywały się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego. Badano losy zawodowe absolwentów, a wyniki tych badań uwzględniano w programach kształcenia. Uczelnia wykazywała inicjatywę w zakresie nawiązywania i utrzymywania współpracy zarówno z samorządem terytorialnym jak i z przedsiębiorcami. Prowadzono szeroką współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie organizacji praktyk studenckich, konsultowania programów kształcenia i optymalnego dostosowania

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

² Lata akademickie 2012/2013 oraz 2013/2014 a w zakresie planów i założeń także rok 2014/2015, z uwzględnieniem działań i zdarzeń wcześniejszych i późniejszych, o ile miały wpływ na realizację zadań w objętych kontrolą latach lub wówczas wystąpiły ich skutki.

kierunków kształcenia do rynku pracy. Zapewniono organizację praktyk studenckich oraz badano zgodność ich przebiegu z założeniami programowymi.

Poprzez funkcjonowanie Akademickiego Biura Karier zapewniono doradztwo zawodowe i wspieranie decyzji studentów i absolwentów w zakresie dalszej nauki i kariery.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że Akademickie Biuro Karier nie posiadało wiedzy o liczbie absolwentów, którzy podjęli pracę w wyniku działalności Biura.

Uwagi Najwyższej Izby Kontroli dotyczą również nieosiągnięcia przy realizacji projektu „Budowa budynku dydaktycznego z biblioteką PWSZ w Jarosławiu” dofinansowanego ze środków UE wszystkich zakładanych celów i założeń. Według założeń, projekt miał się przyczynić do zwiększenia liczby studentów na kierunkach kluczowych dla gospodarki regionu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena rozpoznawania potrzeb rynku pracy przez Uczelnię w związku z założeniami województwa.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Ocena dokumentów programowych, w których określono założenia dotyczące rozpoznawania potrzeb rynku pracy w odniesieniu do prowadzonych kierunków studiów.

1.

Uchwałą nr 1/III/12 z dnia 21 marca 2012 r. Senat PWSTE w Jarosławiu uchwalił Strategię rozwoju Uczelni na lata 2012-2030. W Strategii określono: jeden cel strategiczny - PWSTE w Jarosławiu najlepszą uczelnią spośród wyższych szkół zawodowych w regionie, trzy obszary badawcze – dydaktyka, nauka oraz zarządzanie i administracja. Ponadto określono 19 strategii działania oraz 58 działań i decyzji, którym przyporządkowano odpowiednie wagi, stopień złożoności, czas realizacji, osoby odpowiedzialne oraz sposób pomiaru. W strategii znajdowały się zapisy dotyczące potrzeb i uwarunkowań rynku pracy województwa podkarpackiego. W obszarze dydaktyka jedną ze strategii działania było dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb i wyzwań rynku pracy. W ramach tej strategii działania określono następujące działania i decyzje:

- utworzenie biura karier analizującego m. in. trendy w naborze na poszczególne kierunki,
- tworzenie nowych kierunków uzależnione od zapotrzebowania na rynku pracy oraz konkurencyjności innych ośrodków regionu,
- wdrażanie elastycznego modelu studiów,
- rozwój studiów podyplomowych i innych form kształcenia ustawicznego.

(dowód: akta kontroli, str. 34-55)

W skład Uczelni wchodziło 5 Instytutów jako podstawowe jednostki organizacyjne: Instytut Ochrony Zdrowia, Inżynierii Technicznej, Ekonomii i Zarządzania, Humanistyczny i Stosunków Międzynarodowych. Zgodnie z obowiązującym od dnia 1 października 2011 r. art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, zwanej dalej PSW³ do kompetencji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni należy w szczególności opracowanie strategii rozwoju jednostki zgodnej ze strategią rozwoju uczelni.

Instytuty przyjęły swoje strategie w następujących terminach:

- Instytut Stosunków Międzynarodowych – 5 marca 2013 r. na okres 5 lat;
- Instytut Humanistyczny – 30 maja 2012 r. na lata 2012-2030;

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.

- Instytut Ekonomii i Zarządzania – 30 września 2014 r. na lata 2014-2020;
- Instytut Inżynierii Technicznej – 30 września 2014 r. na lata 2014-2020;
- Instytut Ochrony Zdrowia – 3 października 2014 r. na lata 2014-2030.

W strategiach Instytutów ujęte zostały zapisy dotyczące potrzeb i uwarunkowań rynku pracy województwa podkarpackiego, określone w strategii Uczelni.

W przyjętych przez Instytut Inżynierii Technicznej i Instytut Ochrony Zdrowia strategiach w celu operacyjnym: *wzbogacenie i różnicowanie oferty kształcenia* przyjęto działania - systematyczne monitorowanie potrzeb rynku pracy oraz uruchamianie nowych kierunków studiów i specjalności zgodnie z potrzebami rynku pracy i we współpracy z lokalnymi instytucjami. W strategii Instytutu Humanistycznego w obszarze dydaktyka jedną ze strategii działania było dostosowanie ofert edukacyjnych do zmieniających się potrzeb i wyzwań rynku pracy. Działaniami określonymi w tej strategii było m. in.: wzbogacenie oferty studiów podyplomowych pod kątem zmieniających się potrzeb i wyzwań rynku pracy, wzbogacenie oferty kursów rozszerzających uprawnienia przyszłych absolwentów, badanie losów absolwentów i wykorzystanie danych do planowania specjalności, zacieśnienie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie praktyk zawodowych, staży absolwenckich i zatrudnienia absolwentów.

W strategii Instytutu Ekonomii i Zarządzania przyjęto strategiczne działanie, dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb i wyzwań rynku pracy, a w niej m. in. działania: analizowanie trendów w naborze na poszczególne kierunki, tworzenie nowych kierunków uzależnione od zapotrzebowania na rynku pracy oraz konkurencyjności innych ośrodków regionu, wdrażanie elastycznego modelu studiów.

W strategii Instytutu Stosunków Międzynarodowych zapisano, że podstawowym zadaniem Instytutu jest kształtowanie specjalistycznych kadr dla potrzeb regionu i kraju. W części dotyczącej wizji Instytutu zapisano m. in., że: koncepcja programów kształcenia na kierunkach oferowanych przez Instytut podporządkowana jest głównemu celowi, zakładanemu w Strategii Uczelni, a mianowicie wyposażeniu absolwentów w wiedzę i umiejętności z obszarów umożliwiających podjęcie zatrudnienia na różnych stanowiskach. Programy kształcenia, łącząc treści teoretyczne o charakterze ogólnoakademickim z treściami specjalizacyjnymi, pozwalają na zaopatrzenie absolwentów w praktyczne umiejętności stanowiące odpowiedź na oczekiwania rynku pracy. W celu strategicznym – stałe doskonalenie jakości edukacji w Instytucie – jako jedno z działań przyjęto współpracę z interesariuszami (pracodawcami) w zakresie doskonalenia programów studiów i jakości kształcenia.

(dowód: akta kontroli, str. 4-33, 56-139)

W wyjaśnieniu dotyczącym strategii rozwoju Instytutów Pan prof. nadzw. dr hab. Wacław Wierzbieniec Rektor PWSTE w Jarosławiu podał m. in., że: *Instytuty będące podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Uczelni posiadają własną autonomię działań w postaci kolegialnych uchwał Rady Instytutu. Zgodnie z tym Instytuty uchwalają swoją strategię w oparciu o przyjętą strategię Uczelni na okres przez siebie ustalony. Czasookres strategii instytutowych wynika z troski o efektywność rozwoju poszczególnych jednostek organizacyjnych, jak również z ich wewnętrznych planów rozwoju.*

(dowód: akta kontroli, str. 140-147)

2.

Uczelnia wykorzystywała założenia Strategii rozwoju Uczelni i Instytutów oraz informacje płynące z rynku pracy do kształtowania planów studiów.

Nowo otwarte kierunki studiów (Administracja, Zarządzanie, Pedagogika i Praca Socjalna) oraz specjalności na prowadzonych już kierunkach wpisywały się

w Strategię Rozwoju Uczelni i Strategię Instytutów. Otwarcie tych kierunków dokonywane było w oparciu o wcześniejsze analizy potrzeb zgłaszanych przez interesariuszy zewnętrznych i analizy lokalnego rynku pracy. Przy kształtowaniu planów studiów, specjalności brano pod uwagę informacje płynące z rynku pracy. Informacje te najczęściej pochodziły od pracodawców współpracujących przy organizacji praktyk studenckich i zajęć praktycznych (np. na kierunku pielęgniarstwo) oraz opiniujących programy kształcenia. Brano również pod uwagę wyniki badań prowadzone w województwie podkarpackim przez inne podmioty oraz ogólnodostępne informacje dotyczące rynku pracy np. raporty z cyklicznych badań „Pracodawcy Podkarpacia” prowadzonych w ramach projektu „Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy w latach 2011-2013” (www.praca-podkarpackie.pl oraz www.wup-rzeszow.pl), badania publikowane na stronach Wojewódzkiego Urzędu Pracy (WUP) i Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu (PUP) oraz Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). W wyniku weryfikacji programów kształcenia, przy uwzględnieniu informacji płynących z rynku pracy, opinii interesariuszy zewnętrznych i interesariuszy wewnętrznych (studenci i nauczyciele akademicy), absolwentów (opinie pozyskane w wyniku badania ich losów) dokonano m. in. następujących zmian w planach studiów oraz założeniach Strategii:

- Senat Uczelni określił ponownie efekty kształcenia, w 2013 r. na 8 kierunkach studiów (Filologia, Europeistyka, Turystyka i Rekreacja, Zarządzanie, Finanse i Rachunkowość, Bezpieczeństwo Wewnętrzne, Pielęgniarstwo, Kosmetologia) a w 2014 r. na 9 kierunkach studiów (Europeistyka, Turystyka i Rekreacja, Administracja, Zarządzanie, Finanse i rachunkowość, Bezpieczeństwo wewnętrzne, Pedagogika, Filologia).
 - na pierwszym roku wszystkich kierunków studiów wprowadzono przedmiot metodyka studiowania lub warsztaty pracy własnej;
 - wprowadzono nowe specjalności na kierunkach: Europeistyka - lobbying i doradztwo międzynarodowe oraz gospodarowanie środkami funduszy europejskich, Turystyka i rekreacji – turystyka uzdrowiskowa oraz turystyka międzynarodowa, Pedagogika (studia I stopnia) – wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna z językiem angielskim, Filologia – język angielski w biznesie i multimedialach;
 - uaktualniono istniejące specjalności – wprowadzono nowe przedmioty lub zmieniono liczbę godzin, np. na kierunku Geodezja i Kartografia wprowadzono prace z programem Ewmap (zalecenia Geodety Wojewódzkiego), zobowiązano nauczycieli akademickich do wprowadzenia do sylabusów większej ilości efektów dotyczących nabywanych umiejętności;
- (dowód: akta kontroli, str. 248, 340-344, 358-361, 376-377, 479, 481-482, 489-497, 519-521, 531-534, 569-576)

3.

W badanym okresie na Uczelni dostępne były następujące kierunki studiów: Pedagogika, Filologia Angielska, Administracja, Europeistyka, Turystyka i Rekreacja, Budownictwo, Elektronika i Telekomunikacja, Geodezja i Kartografia, Gospodarka Przestrzenna, Informatyka, Zarządzanie, Finanse i Rachunkowość, Bezpieczeństwo Wewnętrzne, Pielęgniarstwo, Kosmetologia oraz Praca Socjalna. Praktyczny profil kształcenia wprowadzony był na kierunku Pielęgniarstwo. Pozostałe kierunki miały profil ogólnoakademicki.

W okresie objętym kontrolą utworzono 4 z ww. kierunków i tak:

- Administracja (studia I stopnia) w 2014 r. przez Instytut Stosunków Międzynarodowych,
- Zarządzanie (studia II stopnia) w 2013 r. przez Instytut Ekonomii i Zarządzania,
- Pedagogika (studia II stopnia) w 2014 r. przez Instytut Humanistyczny,

- Praca Socjalna (studia I stopnia) w 2012 r. przez Instytut Zdrowia.

Wszystkie ścieżki kształcenia dostępne na Uczelni wpisywały się Strategię Rozwoju Województwa Podkarpackiego⁴ (SRWP), a do Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego kierunki Administracja, Europeistyka, Turystyka i Rekreacja, Budownictwo, Elektronika i Telekomunikacja, Geodezja i Kartografia, Gospodarka Przestrzenna, Informatyka i Pielęgniarstwo.

Liczba absolwentów w roku akademickim 2012/2013 wynosiła 1.100⁵. W roku akademickim 2013/2014 liczba ta wynosiła 887⁶.

(dowód: akta kontroli, str. 148-181)

4., 5.

Zarządzeniem nr 98/2011 z dnia 13 grudnia 2011 r. Rektor Uczelni wdrożył Uczelniany system zarządzania jakością i kształcenia oraz wprowadził regulamin Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia oraz Zespołów ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Celem działania systemu było doskonalenie jakości kształcenia, podnoszenie rangi pracy dydaktycznej, podnoszenie rozwoju wykształcenia absolwentów oraz aktywizacja rozwoju kadry dydaktycznej i administracyjnej. W celu realizacji zadań systemu zarządzania jakością na szczeblu Uczelni Rektor powołał Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, w skład której wchodził: przewodniczący – prorektor ds. dydaktycznych, członkowie – dyrektorzy Instytutów, pracownicy odpowiedzialni za program ERASMUS i za monitoring losów absolwentów, kierownik działu toku studiów, przedstawiciel studentów wskazany przez samorząd studencki oraz inne osoby wskazane przez Rektora. Do zadań Komisji należało m. in.: określenie procedur i polityki zarządzania jakością kształcenia, monitorowanie realizacji wytycznych zawartych w opracowanej dokumentacji, stałe monitorowanie i analiza jakości kształcenia, przygotowanie i koordynacja przeprowadzanych corocznie badań ankietowych (ankiety dotyczące warunków studiowania, organizacji studiów, programów nauczania, efektów kształcenia, oceny nauczycieli akademickich, przeprowadzane wśród studentów, pracowników dydaktycznych i administracji, absolwentów i kandydatów na studia), przekazywanie instytutowym Zespołom ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia oraz analiza wyników prac tych Zespołów.

Na szczeblu Instytutów Dyrektorzy powołał instytutowe Zespoły ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia i Komisje Dydaktyczne. Do zadań Zespołów należało m. in.: wdrażanie w instytucie procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia, analizowanie i publikowanie wyników oceny kształcenia, przedstawianie dyrektorowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia, przedstawianie radzie instytutu corocznych sprawozdań z efektów działania systemu zarządzania jakością kształcenia, przedstawianie Uczelnianej Komisji corocznych wyników samooceny i planów poprawy jakości kształcenia, opracowanie strategii kształcenia, weryfikacja efektów kształcenia na kierunkach studiów, doskonalenie programów kształcenia na kierunku, przeprowadzenie badań ankietowych, analiza ocen dokonanych przez studentów i nauczycieli akademickich na podstawie ankiet i analiza wniosków z monitorowania karier absolwentów. Do zadań instytutowych Komisji Dydaktycznych należało m. in.: opracowanie programów kształcenia, przygotowanie propozycji zmian w programach kształcenia, opracowanie sposobu wyznaczania punktów ECTS,

⁴<http://www.umwp.podkarpackie.pl/attachments/article/2634/STRATEGIA-ROZWOJU-WOJEWODZTWA-PODKARPACKIE-2020.pdf>

⁵ W tym: Budownictwo – 45, Europeistyka – 105, Filologia – 49, Geodezja i Kartografia – 99, Informatyka – 36, Pedagogika – 267, Pielęgniarstwo – 262, Turystyka i Rekreacja – 96, Zarządzanie – 141.

⁶ W tym: Budownictwo – 69, Europeistyka – 87, Filologia – 39, Geodezja i Kartografia – 124, Informatyka – 53, Pedagogika – 236, Pielęgniarstwo – 144, Turystyka i Rekreacja – 31, Zarządzanie – 104.

przestrzeganie zasad i procedur ECTS oraz prawidłowe przyporządkowanie punktów ECTS do efektów kształcenia.

W dniu 2 kwietnia 2012 r.⁷ Rektor powołał Uczelnianą Komisję Dydaktyczną, do zadań której należało: inicjowanie wniosków o nadanie uprawnień do prowadzenia kształcenia na danym kierunku studiów, koordynacja prac nad opracowaniem wniosków o nadanie uprawnień do prowadzenia kształcenia na danym kierunku studiów, merytoryczny nadzór nad tworzeniem specjalności na danym kierunku, tworzenie zespołów w celu określenia efektów kształcenia dla przedmiotów ogólnouczelnianych oraz nadzór nad przydziałem zajęć dla nauczycieli akademickich tych przedmiotów.

Zarządzeniem nr 25/2014 z dnia 1 kwietnia 2014 r. Rektor Uczelni wprowadził system weryfikacji efektów kształcenia, jako element wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Przyjęty system określał ogólne wytyczne opisu efektów kształcenia, weryfikację zakładanych efektów kształcenia (konsultowanie programów kształcenia z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz zadania nauczyciela akademickiego przy weryfikacji efektów kształcenia), metody weryfikacji i kryteria efektów kształcenia oraz narzędzia umożliwiające weryfikację zakładanych efektów kształcenia.

Do monitorowania efektów kształcenia miały zastosowanie również przyjęte przez Uczelnię procedury w zakresie:

- przeprowadzania badań za pomocą ankiet oraz opracowania i udostępniania ich wyników⁸,
- zarządzania sylabusem (kartą przedmiotu)⁹,
- wypełniania raportu samooceny dla poszczególnych kierunków studiów uruchamianych na Uczelni¹⁰,
- okresowej oceny jakości prac dyplomowych¹¹,
- monitorowania realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych¹².

Przyjęte procedury w zakresie monitorowania efektów kształcenia związane były z zapisanym w Strategii Uczelni obszarem dydaktyka i ustaloną dla niego strategią działania – funkcjonowanie w skali uczelni spójnego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Stwierdzono, że funkcjonowały przyjęte przez Uczelnię procedury w zakresie monitorowania efektów kształcenia. Działające w Instytutach Zespoły ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia oraz Komisje Dydaktyczne realizowały zadania wynikające z ww. zarządzeń, w tym m. in. dokonywały weryfikacji programów kształcenia, planów studiów, ankiet oraz określały wymogi dotyczące pisania prac dyplomowych. Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, zgodnie z określonym dla niej zakresem zadań, dokonywała m. in. weryfikacji programów kształcenia, prac ww. Zespołów i Komisji, opracowywała dokumentację i projekty wewnętrznych regulacji w zakresie jakości kształcenia, przeprowadzała analizy hospitalizacji, okresowej oceny nauczycieli akademickich, planów studiów, ankietyzacji studentów, oceniania studentów, rekrutacji, wniosków z monitorowania karier absolwentów oraz prawidłowości przypisywania punktów ECTS.

W latach 2012-2014 (do 30 września) odbyło się 10 posiedzeń Komisji Dydaktycznej. Na posiedzeniach tych omawiana była m. in. obsada zajęć

⁷ Zarządzenie Rektora Uczelni nr 33/2012 z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie powołania i zakresu działalności Uczelnianej Komisji Dydaktycznej

⁸ Przyjęte zarządzeniem Rektora nr 22/2012 z dnia 6 marca 2012 r., zmienione zarządzeniem nr 57/2014 z dnia 1 września 2014 r.

⁹ Przyjęte zarządzeniem Rektora nr 24/2013 z dnia 6 marca 2013 r.

¹⁰ Zatwierdzony przez Rektora w dniu 23 stycznia 2014 r.

¹¹ Przyjęte zarządzeniem Rektora nr 26/2014 z dnia 1 kwietnia 2014 r.

¹² Przyjęte zarządzeniem Rektora nr 27/2014 z dnia 1 kwietnia 2014 r.

z przedmiotów ogólnouczeniowych dokonywano weryfikacji i zatwierdzenia efektów kształcenia dla nowych kierunków kształcenia, omawiano dokumentację z realizacji zajęć, opiniowano i zatwierdzano wnioski o utworzenie nowych kierunków studiów.
(dowód: akta kontroli, str. 182-248, 345-349, 377-384, 394-400, 479, 521-525, 529-530, 576-677)

1.2. Realizacja wyników kontroli przeprowadzanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) w zakresie zasadności kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów.

1, 2, 3.

W latach 2012-2014 (30 września) MNiSW nie przeprowadzało na Uczelni kontroli w zakresie zasadności kształcenia na poszczególnych kierunkach.

W badanym okresie Polska Komisja Akredytacyjna (PKA) wydała 5 uchwał w sprawie oceny programowej na kierunkach: Filologia Angielska, Europeistyka, Turystyka i Rekreacja, Geodezja i Kartografia oraz Pielęgniarstwo. PKA wydała oceny pozytywne i stwierdziła, że Uczelnia spełnia wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiągniętych efektów kształcenia i organizacyjne do prowadzenia studiów na ww. kierunkach. W 4 przypadkach (dotyczących kierunków: Filologia Angielska, Europeistyka, Geodezja i Kartografia oraz Pielęgniarstwo) wydanie uchwały poprzedzone było wizytacjami zespołu oceniającego PKA.

(dowód: akta kontroli, str. 249)

1.3. Ocena efektywności nakładów na realizację poszczególnych kierunków studiów.

1., 2.

W latach 2012-2014 (do 30 września) Uczelnia realizowała następujące inwestycje edukacyjne:

- Budowa i modernizacja budynku Instytutu Inżynierii Technicznej - inwestycja realizowana była w ramach projektu dofinansowywanego środkami UE – „Poprawa warunków studiowania na kierunkach technicznych o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy poprzez budowę i modernizację budynków Instytutu Inżynierii Technicznej PWSTE w Jarosławiu”. Inwestycja obejmowała budowę budynku dydaktycznego Aula z wyposażeniem, budowę budynku dydaktycznego dla kierunku Geodezja i Kartografia, zakup sprzętu i wyposażenia dla laboratoriów budownictwa, geodezji, chemicznego i informatycznego. W badanym okresie poniesiono wydatki w kwocie 3.884,5 tys. zł na budowę budynku dydaktycznego aula z wyposażeniem w niezbędne meble, sprzęt komputerowy z oprogramowaniem do biur, sal warsztatowych i laboratorium informatycznego. Poniesione nakłady inwestycyjne w zakresie budowy budynku dydaktycznego dla kierunku Geodezja i Kartografia oraz zakup sprzętu i wyposażenia dla laboratoriów dotyczyły kierunków Budownictwo, Geodezja i Kartografia, Informatyka i Gospodarka Przestrzenna, a w zakresie budowy budynku dydaktycznego Aula wszystkich kierunków studiów.
- Rozbudowa infrastruktury e-usługi publiczne (zadanie inwestycyjne było współfinansowane ze środków UE). Wartość inwestycji wyniosła 1.393,2 tys. zł. Obejmowała ona m. in. budowę biblioteki cyfrowej, digitalizację i udostępnienie zbiorów, budowę e-programów dla studentów (dostępnych on-line z serwerów Uczelni). Inwestycja dotyczyła wszystkich kierunków studiów.
- Dostosowanie jakości kształcenia inżynierów geodetów do potrzeb podkarpackiego rynku pracy – zakup skanera laserowego. Wartość zadania 167,1 tys. zł. Zadanie sfinansowane ze środków budżetu Województwa

Podkarpackiego w ramach dotacji. Inwestycja dotyczyła kierunków Geodezja i Kartografia i Zagospodarowanie przestrzenne.

Działania inwestycyjne Uczelni wpisywały się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego oraz założenia Strategii Uczelni i Instytutów i uwzględniały potrzeby podkarpackiego rynku pracy. W wyniku realizacji inwestycji osiągnięto zakładane cele.

(dowód: akta kontroli, str. 250-266)

3.

Czynniki decydujące o wyborze przedmiotów inwestycji realizowanych przez Uczelnię w latach 2012-2014 to:

- zbyt mała liczba sal audytoryjnych umożliwiających organizację wykładów dla dużej liczby studentów, konferencji i spotkań,
- brak odpowiednich warunków lokalowych dla kierunków Geodezja i Kartografia,
- brak laboratoriów,
- brak możliwości korzystania ze specjalistycznych programów komputerowych poza salą laboratoryjną,
- ograniczony dostęp dla studentów do księgozbioru i programów edukacyjnych,
- konieczność dostosowania jakości kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Dla inwestycji dofinansowywanych środkami UE opracowano studium wykonalności

(dowód: akta kontroli, str. 250-263, 290-310, 325-335)

4.

W okresie objętym kontrolą Uczelnia realizowała 7 projektów dofinansowanych środkami UE, z tego 6 projektów inwestycyjnych finansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego i 1 projekt nie inwestycyjny finansowany ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Z realizowanych projektów inwestycyjnych 4 związane były z zapewnieniem kadr z wyższym wykształceniem dla województwa podkarpackiego, i tak:

- Budowa budynku dydaktycznego z biblioteką PWSZ w Jarosławiu – projekt o wartości 17.074,6 tys. zł, w tym dofinansowanie 6.203,5 tys. zł, realizowany w latach 2007-2011. W wyniku jego realizacji wybudowano nowoczesny obiekt budowlany z funkcją biblioteczną, czytelnia, pomieszczeniami biurowymi, dwoma aulami wykładowymi oraz systemem e-learning (nauczanie z wykorzystaniem sieci komputerowej i Internetu). W wyniku realizacji tego projektu nie osiągnięto wszystkich zakładanych we wniosku celów. Nie osiągnięto jednego ze wskaźników rezultatów dotyczącego liczby studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów (szczegółowe ustalenia w tym zakresie zawarto poniżej).
- Rozwój usług elektronicznych poprzez rozbudowę infrastruktury teleinformatycznej PWSZ w Jarosławiu – projekt o wartości 2.982,6 tys. zł, w tym dofinansowanie 2.278,25 tys. zł, realizowany w latach 2007-2011. W wyniku jego realizacji zakupiono i wdrożono programy finansowo – księgowe, płacowo – kadrowe, dziekanatowy, biblioteczny, system kontrolingu i elektronicznego obiegu dokumentów oraz zakupiono i zamontowano sprzęt i urządzeń technicznych. Stworzono również sieci bezprzewodowego Internetu na terenie kampusu Uczelni. Zaplanowane cele i założenia projektu zostały osiągnięte.
- Rozbudowa infrastruktury e-usług publicznych PWSTE w Jarosławiu – projekt o wartości 1.393,2 tys. zł, w tym dofinansowanie 1.105,3 tys. zł, realizowany w latach 2013-2014. Zadaniem projektu była budowa i wdrożenie biblioteki cyfrowej, wdrożenie systemu e-programów dla studenta oraz platformy do e-zamówień publicznych. Wskaźniki produktu osiągnięto. Wskaźniki rezultatu będą badane w 2015 r.

- Poprawa warunków studiowania na kierunkach technicznych o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy poprzez budowę i modernizację budynków Instytutu Inżynierii Technicznej PWSTE w Jarosławiu - projekt o wartości 11.079,9 tys. zł, w tym dofinansowanie 7.539,4 tys. zł, realizowany w latach 2008-2014. Zadaniem projektu była budowa budynku dydaktycznego z aulą, salą ekspozycyjną i halą rekreacyjną, budynku dydaktycznego dla kierunku Geodezja i Kartografia oraz zakup sprzętu i wyposażenia dla laboratoriów budownictwa, geodezji, chemicznego i informatycznego. Wskaźniki produktu osiągnięto. Wskaźniki rezultatu będą badane w 2015 r. Cele i założenia projektu nie zostały zweryfikowane przez instytucję Zarządzającą.

(dowód: akta kontroli, str. 267-289)

Dla projektu „Budowa budynku dydaktycznego z biblioteką PWSZ w Jarosławiu” Uczelnia nie osiągnęła jednego ze wskaźników rezultatów w zakresie liczby studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku jego realizacji. Wskaźnik ten założono na poziomie 4.185 osób, a osiągnięto go na poziomie 3.606¹³ osób (86,2% założonego). Według założeń, projekt ten miał przyczyniać się nie tylko do poprawy warunków kształcenia, lecz także zwiększenia liczby studentów na kierunkach kluczowych dla gospodarki regionu.

W oświadczeniu w sprawie zachowania trwałości projektu przekazanym do Podkarpackiego Urzędu Marszałkowskiego Uczelnia podała m. in., że wskaźnik liczby studentów nie został osiągnięty ze względu na czynniki obiektywne, niezależne od wnioskodawcy. Głównym powodem był niż demograficzny, który powoduje spadek liczby studentów. Dodatkowym czynnikiem, który utrudnia osiągnięcie zakładanego wskaźnika w przypadku publicznych szkół wyższych, są kłopoty budżetowe, z powodu których MNiSW nie finansuje wzrostu liczby studentów w stosunku do roku poprzedniego wyższego niż 2% (art. 8 ust. 4 PSW). W celu utrzymania liczby studentów na niezmiennym poziomie Uczelnia przyjęła działania naprawcze polegające na zwiększeniu nacisku na promocję Uczelni głównie za pomocą nowoczesnych kanałów teleinformatycznych i akcje skierowane bezpośrednio do potencjalnych studentów (warsztaty i zajęcia dodatkowe dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych) oraz otwarcie 6 nowych kierunków studiów dostosowanych do potrzeb rynku pracy.

W związku z analizą ww. oświadczenia w sprawie trwałości projektu Marszałek Województwa Podkarpackiego wystosował pismo, w którym podał m. in., że:

- wartość wskaźnika została oszacowana we wniosku o dofinansowanie już z uwzględnieniem niżu demograficznego (spadek absolwentów szkół ponadgimnazjalnych) oraz otwarcia nowych kierunków na Uczelni;
- w związku z powyższym należy ponownie przeanalizować przedstawione przyczyny oraz działania naprawcze opisane w złożonym oświadczeniu o trwałości, a następnie podjąć odpowiednie kroki zmierzające do osiągnięcia przedmiotowych wskaźników;
- należy zauważyć, że opisane w oświadczeniu za 2012 r. działania zmierzające do uzyskania 100% wartości wszystkich wskaźników nie sprawdziły się.

W związku z powyższym, zobowiązano Uczelnię do zaproponowania innych działań, prowadzących do osiągnięcia zakładanych we wniosku celów projektu. Od przyjętych działań naprawczych w celu osiągnięcia wskaźników projektu i ich efektów uzależniony będzie dalszy sposób postępowania, związany z ewentualnym egzekwowaniem zwrotu części dofinansowania.

¹³ Wskaźnik badany na koniec 2012 r., liczba studentów na dzień 30 listopada 2012 r., tj. okres sprawozdawczy.

Do przedłożenia konkretnych informacji na temat zakresu podjętych i zrealizowanych przedsięwzięć oraz ich efektów zobowiązano Uczelnię do dnia 15 stycznia 2014 r.

Liczba studentów na koniec 2013 r.¹⁴ wynosiła 3.619, a na dzień 3 listopada 2014 r. – 3.649.

(dowód: akta kontroli, str. 267, 272-275, 311-324, 150-154)

1.4. Rozpoznawanie przez Uczelnię podkarpackiego rynku pracy.

1.-6.

Uczelnia nie prowadziła badań w zakresie potrzeb rynku pracy województwa podkarpackiego oraz zapotrzebowania na określone kwalifikacje. Badań takich nie prowadzono z powodu braku środków finansowych na ten cel i specjalistycznych narzędzi. Potrzebne informacje o rynku pracy (np. analiz prowadzonych na potrzeby uzasadnienia nowo otwieranych kierunków studiów), pozyskiwano z ogólnodostępnych źródeł w tym m. in.: badania aktywności ekonomicznej ludności, bank danych regionalnych, strony wojewódzkiego i powiatowego Urzędu Pracy, dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), informacje i raporty MNiSW, analizy rynku pracy wykonywane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), raporty z cyklicznych badań „Pracodawcy Podkarpacia” prowadzonych w ramach projektu Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy w latach 2011-2013. Informacje pozyskiwano również od interesariuszy zewnętrznych, z którymi Uczelnia współpracowała.

Uczelnia potrafiła określić skuteczność zachowania na rynku pracy swoich absolwentów. W skierowanych do absolwentów Uczelni ankietach - w ramach prowadzonych badań ich losów zawodowych - sformułowano pytania, odpowiedzi na które dawały wiedzę o skuteczności zachowania absolwentów na rynku pracy. W ankietach pytano absolwentów m. in.:

- czy podjęli lub zamierzają podjąć studia (kontynuować naukę) – 68,6% objętych badaniem odpowiedziało tak,
- czy obecnie pracują – 57,8% objętych badaniem odpowiedziało tak,
- czy wykonywana praca jest zgodna z ukończonym kierunkiem studiów – 37,9% objętych badaniem odpowiedziało tak,
- czy zamierzają założyć działalność gospodarczą – 18,7% objętych badaniem odpowiedziało tak.

(dowód: akta kontroli, str. 350, 354-357, 385-393, 480, 525-526, 577, 586-589, 623-689)

7.

Uczelnia monitorowała kariery zawodowe absolwentów. W dniu 23 stycznia 2013 r. Rektor powołał zespół badawczy ds. monitorowania losów zawodowych absolwentów oraz określił zakres jego zadań¹⁵. Do zadań zespołu należało m. in. opracowanie ankiet dla absolwentów oraz opracowanie raportów z przeprowadzonych badań. Zarządzeniem z dnia 10 kwietnia 2013 r. Rektor wprowadził wzór deklaracji uczestnictwa w badaniu losów zawodowych absolwentów. W deklaracji tej Uczelnia m. in. informowała, że prowadzi badania losów zawodowych absolwentów i zwracała się z prośbą do absolwentów o wyrażenie zgody na wzięcie udziału w takich badaniach oraz o podanie danych kontaktowych.

Zarządzeniem nr 81/2013 z dnia 17 września 2013 r. Rektor wprowadził zasady prowadzenia badań karier zawodowych absolwentów PWSTE w Jarosławiu.

¹⁴ Liczba studentów na dzień 30 listopada 2013 r.

¹⁵ Zarządzenie nr 7/2013 z dnia 23 stycznia 2013 r. uchylone zarządzeniem nr 40/2014 z dnia 7 maja 2014 r.

Na podstawie przyjętych zasad w roku akademickim 2012/2013 Uczelnia przeprowadziła badania losów absolwentów, którzy ukończyli studia w 2012 r. z kierunków: Zarządzanie, Pedagogika, Filologia, Pielęgniarstwo, Europeistyka, Turystyka i Rekreacja, Budownictwo, Geodezja i Kartografia oraz Informatyka. W roku akademickim 2013/2014 badaniami objęto absolwentów, którzy ukończyli studia w 2013 r. z kierunków: Zarządzanie, Filologia, Pedagogika, Pielęgniarstwo, Europeistyka, Turystyka i Rekreacja, budownictwo, Geodezja i Kartografia oraz Informatyka.

Badania prowadzone były w formie ankiet on-line, skierowanych do absolwentów, którzy wyrazili zgodę na udział w takim badaniu i podali swoje adresy e-mail. Na potrzeby badania opracowano standardową ankietę, zawierającą 17 pytań. Wyniki ankiet ujmowane były w raportach. Raporty przekazywano dyrektorom Instytutów prowadzących objęty badaniem kierunek studiów. W badaniu wzięło udział 180 (16,3%) absolwentów, którzy ukończyli studia w 2012 r. i 293 (33%) absolwentów, którzy ukończyli studia w 2013 r.

Uczelnia nie posiadała wiedzy na temat migracji absolwentów. W ankietach kierowanych do absolwentów nie formułowano pytań w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 613-689)

Z wyjaśnień złożonych przez Rektora PWSTE w Jarosławiu wynika, że Uczelnia będzie kontynuowała badania losów absolwentów, pomimo uchylenia przepisów nakładających taki obowiązek. Posiadane informacje o losach absolwentów przyczyniają się do doskonalenia obecnych i przyszłych programów kształcenia.

(dowód: akta kontroli, str. 593-595)

8.

Uczelnia uwzględniała w programach kształcenia wyniki monitorowania kariery zawodowej swoich absolwentów oraz wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy, stosownie do wymogów określonych w § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia zwane dalej rozporządzeniem w sprawie warunków prowadzenia studiów¹⁶. Wyniki tych działań przedstawiono w pkt 1.1 – 1 wystąpienia.

Otwierając studia II stopnia na kierunkach Zarządzanie i Pedagogika w szczególności wzięto pod uwagę opinie absolwentów i studentów I stopnia tych kierunków. Monitoring losów absolwentów i badania prowadzone wśród studentów na tych kierunkach wskazywał, że ponad połowa z nich chciałaby kontynuować naukę. Koncepcję kształcenia na tych kierunkach pozytywnie zaopiniowali również interesariusze zewnętrzni. Dla kierunku Zarządzanie było to 14 pracodawców, w tym m. in. Starostwo Powiatowe w Jarosławiu, Huta Szkła O-I Jarosław, „Sokołów” S.A. Dla kierunku Pedagogiki było to 4 pracodawców - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu, Starostwo Powiatowe w Jarosławiu, Burmistrz Miasta Jarosławia i Dyrektor PUP w Jarosławiu.

Otwierając kierunki Praca Socjalna i Administracja opierano się na ogólnych uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych i związanymi z tym potrzebami rynku pracy i wynikami cyklicznych badań „Pracodawcy Podkarpacia” prowadzonych w ramach projektu Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy w latach 2011-2013. Uwzględniono również opinie interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Uczelnią w zakresie praktyk studenckich. W przypadku kierunku Praca Socjalna byli to Caritas Diecezji Rzeszowskiej i Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jarosławiu. W przypadku kierunku

¹⁶ Dz. U. z 2014 r., poz. 131

administracja interesariuszami zewnętrznymi byli Posłowie na Sejm RP, Starosta Jarosławski, Starosta Lubaczowski i Starosta Przeworski.

(dowód: akta kontroli, str. 350-357, 386-393, 468-476, 480, 482-483, 526-527, 535-550, 586-597)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że Uczelnia powinna podjąć skuteczne działania naprawcze prowadzące do osiągnięcia zakładanego przy projekcie dofinansowanym środkami UE „Budowa budynku dydaktycznego z biblioteką PWSZ w Jarosławiu” wskaźnika liczby studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku jego realizacji. Nieprzyjęcie odpowiednich działań naprawczych może spowodować konieczność zwrotu części bądź całości dofinansowania.

Do obowiązków Beneficjenta należało zapewnienie prawidłowej i terminowej realizacji Projektu oraz osiągnięcie celów i wskaźników projektu zakładanych we wniosku o dofinansowanie. Wskaźniki były miarą celów, które miały zostać osiągnięte w wyniku realizacji projektu. W odniesieniu do kryteriów ocen, wysokość ww. wskaźnika była podstawą do przyznania dofinansowania.

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Uczelnia podjęła stosowne działania w celu rozpoznania rynku pracy.

W Strategii Uczelni i Strategiach Instytutów zawarto zapisy dotyczące potrzeb i uwarunkowań rynku pracy województwa podkarpackiego. Założenia tych dokumentów i informacje płynące z rynku pracy wykorzystywano do kształtowania planów studiów. Opracowano i wdrożono procedury w zakresie monitorowania efektów kształcenia. Ścieżki kształcenia dostępne na Uczelni oraz nakłady inwestycyjne prowadzone na realizację poszczególnych kierunków studiów wpisywały się w Strategię Rozwoju Województwa Podkarpackiego.

Przy realizacji projektu „Budowa budynku dydaktycznego z biblioteką PWSZ w Jarosławiu” dofinansowanego ze środków UE nie osiągnięto wszystkich zakładanych celów i założeń. Uczelnia nie osiągnęła jednego ze wskaźników rezultatów w zakresie liczby studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji tego projektu. Według założeń, projekt miał się przyczynić do zwiększenia liczby studentów na kierunkach kluczowych dla gospodarki regionu. Brak skutecznych działań naprawczych w tym zakresie może spowodować konieczność zwrotu części bądź całości dofinansowania.

Z powodu braku środków finansowych i specjalistycznych narzędzi nie prowadzono badań w zakresie potrzeb rynku pracy województwa podkarpackiego oraz zapotrzebowania na określone kwalifikacje. Niezbędne informacje o rynku pracy pozyskiwano z ogólnodostępnych źródeł. Uczelnia potrafiła również określić skuteczność zachowania na rynku pracy swoich absolwentów.

Zgodnie z art. 13a *ustawy PSW* Uczelnia monitorowała kariery zawodowe absolwentów, a wyniki tego monitorowania uwzględniała w programach kształcenia. Pozytywnie Najwyższa Izba Kontroli ocenia zamiar monitorowania losów absolwentów, pomimo braku takiego obowiązku w związku z uchYLENIEM art. 13a *ustawy PSW*.

2. Ocena aktywności Uczelni w zakresie współpracy z innymi podmiotami w szczególności z samorządem województwa oraz przedsiębiorcami – pracodawcami (w tym poprzez wprowadzanie studiów praktycznych z udziałem podmiotów gospodarczych).

Opis stanu faktycznego

2.1. Współpraca Uczelni z innymi podmiotami.

1., 2., 3.

Zgodnie z art. 4 ust. 4 *ustawy PSW*, Uczelnia współpracowała z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca, której inicjatorem była Uczelnia polegała na przedstawionych poniżej działaniach:

- a) powołaniu Konwentu (organu doradczego Uczelni), w myśl § 23 Statutu, co stanowiło instytucjonalną formę współpracy z podmiotami zewnętrznymi. W skład konwentu oprócz przedstawicieli władz Uczelni, nauczycieli akademickich i studentów, wchodził: Marszałek Województwa Podkarpackiego, Wojewoda Podkarpacki, Burmistrz Miasta Jarosławia, Przewodniczący Rady Powiatu Jarosławskiego oraz przedstawiciele pracodawców współpracujących z Uczelnią Dyrektor Przedsiębiorstwa Przetwórstwa Mięsnego „Sokołów” S.A. i Prezes Owens-Illinois Polska. Do kompetencji Konwentu należało opiniowanie przedstawionych przez Senat planów działalności finansowej oraz wyrażanie opinii w sprawach przedłożonych przez Senat. W okresie objętym kontrolą Konwent obradował trzy razy. Tematem obrad były sprawy organizacyjne, stan rekrutacji, zamierzenia inwestycyjne Uczelni oraz opinie Konwentu w sprawach preferowanych kierunków kształcenia w celu zwiększenia możliwości zatrudnienia absolwentów.
- b) zawieraniu umów i porozumień m. in. o współpracy w organizacji praktyk i zajęć praktycznych dla studentów, wymianie doświadczeń w projektowaniu innowacyjnych technologii, dostęp do systemów informatycznych. Partnerami Uczelni były m. in.: Związek Banków Polskich, Silvermedia Sp. z o.o., uczelnie wyższe z kraju i zagranicy, samorządy lokalne, zakłady opieki zdrowotnej, szkoły średnie i podstawowe i inni pracodawcy.
- c) zawieraniu wstępnych, pisemnych deklaracji (w formie listów intencyjnych i oświadczeń) z interesariuszami zewnętrznymi o zakresie przyszłych działań i planach współpracy;
- d) konsultacjach z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie doskonalenia programów studiów i optymalizacji efektów kształcenia pod kontem nabywania uprawnień przez studentów, np. z Krajową Izbą Inżynierów Budownictwa, Geodetą Kraju, Geodezyjną Izbą Gospodarczą, Podkarpacką Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych oraz Firmą LUQAM Quality Service Grup z Krakowa. W wyniku współpracy z tą Firmą studenci mają możliwość (po złożeniu stosownych egzaminów) uzyskania certyfikatu audytora wewnętrznego systemu zarządzania jakością wg normy ISO 9001, które dają uprawnienia do pełnienia funkcji Audytora Wewnętrznego ISO 9001;
- e) zawieraniu umów z pracodawcami w sprawie umożliwienia odbycia praktyk zawodowych przez studentów wszystkich kierunków kształcenia oraz wymianie doświadczeń i prowadzeniu z nimi dyskusji nad optymalizacją efektów kształcenia – w latach 2012/2013 zawarto łącznie 1.179 umów, a w 2013/2014 – 1.518 umowy były zawierane z różnymi podmiotami w zależności od profilu kształcenia;
- f) konsultacjach z interesariuszami zewnętrznymi programów kształcenia. Programy nowo otwartych kierunków konsultowane były z samorządami

terytorialnymi, szkołami i przedszkolami, Fundacjami i pracodawcami zrzeszonymi w Klubie Praktyków i Radzie Biznesu;

- g) organizowaniu wspólnych seminariów, konferencji naukowych, warsztatów, szkoleń i wykładów otwartych oraz zapraszaniu na konferencje organizowane przez Instytuty, np. z Fundacją Poszanowania Energii, firmami oferującymi oprogramowanie dla budownictwa (Chandney Software Sp. z o.o.), Klubem Praktyków działającym przy Kole Naukowym Finansów i Rachunkowości „KAPITAŁ”, Fundacją „GALICEA” i innymi. Celem spotkań i konferencji była m. in. wymiana poglądów, wiedzy, analiza programów nauczania oraz wymiana doświadczeń;
- h) członkostwie pracowników naukowych Uczelni w stowarzyszeniach, związkach i izbach branżowych, np. Zarządzie Audytorów Energetycznych, Stowarzyszeniu Rzeczników Majątkowych, Polskim Komitecie Normalizacyjnym, Podkarpackiej Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych;
- i) organizowaniu dla studentów lekcji terenowych i poglądowych, wizyt studyjnych oraz umożliwieniu złożenia studentom egzaminów celem uzyskania certyfikatów – np. na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne studenci uczestniczyli w lekcji w Bieszczadzkim Oddziale Straży Granicznej w Przemyśle, w ramach przedmiotu zwalczanie przestępczości. Na kierunku Zarządzanie (specjalność zarządzanie nieruchomościami) studenci uczestniczyli w zajęciach praktycznych zorganizowanych w Wydziale Geodezji Starostwa Powiatowego w Jarosławiu. W Przedsiębiorstwie Przetwórstwa Zbożowego „KAPKA” Oddział w Jarosławiu, Fabryce Pieczywa Cukierniczego „San”, O-I Produkcja Polska S.A., Hucie Szkła Jarosław studenci brali udział w wizytach studyjnych stanowiące wprowadzenie do praktyk studenckich. Na kierunku Europeistyka studenci zapoznali się z pracą celników i pracowników straży granicznej. Na kierunku Turystyka i Rekreacja studenci odwiedzili hotele i gospodarstwa agroturystyczne;
- j) współdziałaniu i członkostwie w klastrach Informatyka Podkarpacka, Geopoli oraz ogólnopolskim konsorcjum firm geodezyjnych;
- k) zakładaniu kół naukowych i rad biznesu, w pracach których brali udział przedstawiciele podmiotów zewnętrznych w tym przedsiębiorców. Na Instytucie Ekonomii i Zarządzania działało Koło Naukowe Finansów i Rachunkowości „KAPITAŁ” i Koło Naukowe „FOCUS”. Koła w ramach swojej działalności współpracowały z podmiotami zewnętrznymi w organizacji seminariów naukowych, warsztatów i konkursów. Przy Kole Naukowym „KAPITAŁ” utworzono Klub Praktyków. Do Klubu należeli 22 członków, którymi byli przedstawiciele przedsiębiorców i urzędów z terenu Jarosławia. Z Klubem Praktyków konsultowano programy kształcenia, organizowano spotkania praktyków ze studentami, prowadzono dla studentów warsztaty naukowe, debaty i sympozja. W ramach współpracy z lokalnym biznesem Zakład Organizacji i Zarządzania w Instytucie Ekonomii i Zarządzania powołał (od 15 października 2013 r.) Radę Biznesu. Radę współtworzyli przedstawiciele Instytutu Ekonomii i Zarządzania oraz przedstawiciele lokalnych przedsiębiorców i samorządów lokalnych (19 osób). Działalność Rady obejmowała m. in. współpracę w obszarze procesu naukowego i dydaktycznego, wymianę doświadczeń, współpracę w zakresie organizacji praktyk, wsparcie i uczestnictwo w inicjatywach studenckich, przygotowanie ofert konsultingowych i szkoleniowych.

(dowód: akta kontroli, str. 351-353, 377-387, 401-467, 480-483, 485-488, 498-516, 527-528, 551-568, 577-585, 598-612, 790-804)

Z wyjaśnień złożonych przez Rektora PWSTE w Jarosławiu wynika, że współpraca z przedsiębiorcami układa się poprawnie, jednak zauważa się niedosyt

ze względu na bardzo małą liczbę funkcjonujących przedsiębiorstw w otaczającej Uczelnię przestrzeni gospodarczej.

(dowód: akta kontroli, str. 593-595)

Uczelnia otrzymała propozycję współpracy od Podkarpackiej Fundacji Wspierania Innowacyjności „GALICEA” z siedzibą w Jarosławiu i Firmy Silvermedia Sp. z o.o. w Krakowie¹⁷. Uczelnia podjęła współpracę z obydwoma podmiotami.

Fundacja zaproponowała (pismo z dnia 16 października 2013 r.) m. in. organizację konkursów i projektów otwartych z informatyki oraz kursów dla studentów, w ramach których kształceni byłiby specjaliści pod potrzeby firm „Podkarpackiego Klastra Informatycznego”. W ramach współpracy Fundacja przeprowadziła cykl sześciu szkoleń dla studentów kierunku Informatyka. Była fundatorem nagród w konkursie na graficzny projekt strony internetowej Instytutu Inżynierii Technicznej. Fundacja oferowała również pracę dla studentów przy redagowaniu stron internetowych oraz pomagała przy nawiązaniu współpracy z Wschodnim Klastrem Informatycznym.

Z Firmą Silvermedia Uczelnia zawarła w dniu 9 lipca 2014 r. umowę o współpracy, w której strony zobowiązały się prowadzić rozmowy w przedmiocie współpracy, w następujących obszarach:

- wymiany doświadczeń w projektowaniu innowacyjnych informatycznych technologii,
- pozyskiwaniu i uczestniczeniu w innowacyjnych projektach technologicznych,
- realizowaniu wspólnych przedsięwzięć,
- rozwijaniu potencjału ludzkiego, m. in. przez przyjmowanie na praktyki studentów,
- uczestniczenie wspólnie w konferencjach i sympozjach poświęconych określonym technologiom.

W dniu 1 października 2014 r. Uczelnia zawarła z Firmą Silvermedia umowę najmu i świadczenia usług. Zgodnie z tą umową Firma Silvermedia zobowiązała się udostępnić na potrzeby edukacyjne oprogramowania Platformy Silvermedia oraz wyposażyć telemetryczne laboratorium, prowadzić szkolenia dla studentów i absolwentów Uczelni oraz certyfikować nabytą przez studentów wiedzę.

(dowód: akta kontroli, str. 506-516)

4.

Realizując obowiązek uwzględniania w programach kształcenia wyników analiz zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy (§ 7 ust. 1 *rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów*) Uczelnia konsultowała programy kształcenia z przedstawicielami pracodawców (interesariuszami zewnętrznymi).

Programy kształcenia nowo otwieranych kierunków studiów konsultowane były m. in. z następującymi podmiotami:

- Administracja (studia I stopnia) – Starostwo Powiatowe w Przeworsku i w Jarosławiu, Fundacja Rozwoju Lokalnego INTEGRACJA, Burmistrz Miasta Jarosławia.
- Zarządzanie (studia II stopnia) – Pracodawcy zrzeszeni w Klubie Praktyków - Urząd Skarbowy w Jarosławiu, Lear Corporation Poland II w Jarosławiu, Raiffeisen Polbank, PKO SA.
- Pedagogika (studia II stopnia) – Miejskie Przedszkole Nr 9, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jarosławiu, Szkoła Podstawowa Nr 11 w Jarosławiu,

¹⁷Silvermedia jest innowacyjną firmą IT, dysponującą technologią i doświadczeniem w szeroko rozumianej informatyce w obszarze medycznym.

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Jarosławiu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jarosławiu.

- Praca Socjalna (studia I stopnia) – Fundacja Pomocy Młodzieży „Wzrastanie”, Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego.
(dowód: akta kontroli, str. 362-372, 411, 484, 551-568, 590-592)

5.

Instytuty nie korzystały z rozwiązania przewidzianego w art. 9a ust. 3 PSW, przewidującego możliwość zaliczenia do minimum kadrowego osób posiadających znaczne doświadczenie poza uczelnią w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów.

(dowód: akta kontroli, str. 353, 387, 480, 528, 581)

6.-10.

Za organizację praktyk studenckich na Uczelni (z wyjątkiem kierunku pielęgniarstwo) odpowiedzialna była wyodrębniona komórka organizacyjna Stanowisku ds. Praktyk Studenckich z Akademickim Biurem Karier (jednoosobowe). Za organizację praktyk dla kierunku pielęgniarstwo prowadzonego przez Instytut Zdrowia odpowiadał pracownik administracyjny tego Instytutu. Zasady organizacji praktyk zostały określone przez Rektora zarządzeniem nr 125/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. Wcześniej w tym zakresie obowiązywało zarządzenie Rektora nr 20/2006 z dnia 22 lutego 2009 r. w sprawie organizacji praktyk studenckich.

Programy praktyk studenckich opracowywane były w powiązaniu z potrzebami podkarpackiego rynku pracy. Praktyki studenckie stanowiły integralną część kształcenia zgodnie z planem studiów i programem kształcenia z uwzględnieniem zakładanych efektów kształcenia. Umiejętności, które nabywa student podczas praktyk wypływają z treści programowych danego kierunku studiów. Programy kształcenia opiniowane były przez interesariuszy zewnętrznych, w tym przez pracodawców u których studenci Uczelni odbywali praktyki. Planowanie praktyk oparte było o umowy i porozumienia zawarte przez Uczelnię z pracodawcami oraz oświadczenia o współpracy w realizacji praktyk składane.

Uczelnia badała zgodność realizacji praktyk z ich założeniami. Zgodność odbywania praktyk z ich programem sprawdzana była pod względem merytorycznym i organizacyjnym na zasadach określonych ww. zarządzeniu Rektora w sprawie organizacji praktyk. Odbywało się to, poprzez monitorowanie przebiegu praktyk prowadzone przez opiekuna i koordynatora ds. praktyk zawodowych, w tym:

- hospitacje i kontrole przeprowadzane w trakcie praktyk, mające na celu sprawdzenie ich pod względem merytorycznym, organizacyjnym i dydaktycznym,
- analizę dokumentację praktyk i zaliczenie przez opiekuna instytutowego, który dokonywał weryfikacji założonych efektów kształcenia.

(dowód: akta kontroli, str. 690-707, 775-807)

Praktyki zawodowe odbywały się na podstawie umów zawieranych przez Rektora z podmiotami gospodarczymi, organami administracji państwowej i samorządowej, placówkami służby zdrowia i innymi jednostkami organizacyjnymi. W roku akademickim 2012/2013 zawarto 1.179 takich umów, a roku akademickim 2013/2014 – 1.518. Umowy zawierały m. in. podstawę i okres, na jaki zostały zawarte, dane studenta skierowanego na praktyki, zobowiązania zakładu pracy i Uczelni oraz program praktyk.

Uczelnia zawierała również umowy i porozumienia z pracodawcami (instytucje państwowe, szpitale, podmioty prywatne) o współpracy w zakresie organizacji i przebiegu praktyk dla studentów PWSTE w Jarosławiu. W latach 2012-2014 (do 30 września 2014 r.) umów takich i porozumień zawarto 104. W szczególności umowy o współpracy w zakresie organizacji praktyk zawierane były z zakładami opieki

zdrowotnej na organizację praktyk dla studentów pielęgniarstwa. W dokumentach tych ustalano zasady współpracy przy organizacji praktyk oraz obowiązki stron. Zakłady pracy składały także oświadczenia o współpracy w realizacji praktyk, w których deklarowano chęć przyjęcia studentów na praktyki.

(dowód: akta kontroli, str. 708-774)

Na Uczelni nie tworzone mechanizmów związania studentów z potencjalnym pracodawcą (np. ciągłości praktyk w następnych latach, umowy w sprawach funkcjonowania stypendiów fundowanych). Podstawową przyczyną były trudności na rynku pracy w regionie, co wiązało się z brakiem zainteresowania ze strony pracodawców w uczestnictwie w tego typu mechanizmach.

(dowód: akta kontroli, str. 737-738)

11.

Uczelnia uczestniczyła w targach pracy organizowanych przez samorządy, i tak:

- Podkarpacki Salon Maturzystów PERSPEKTYWA 2013 – 18-19 września 2013 r.,
 - Targi edukacji i pracy „Młodzi na rynku pracy” – 24 września 2013 r.,
 - Targi edukacji i pracy „Twoja przyszłość w twoich rękach” – 2 października 2013 r.,
 - Rzeszowskie targi pracy – 16 października 2013 r.,
 - Targi edukacyjne w Lublinie – 18-19 lutego 2014 r.,
 - Podkarpackie targi edukacyjne w Rzeszowie – 4-5 marca 2014 r.,
 - Targi edukacyjne w Łańcucie – 21 marca 2014 r.,
 - Przemyskie targi edukacji i pracy – 28 kwietnia 2014 r.,
 - II Jarosławskie targi pracy – 23 maja 2014 r.,
 - Rzeszowski Salon Maturzystów PERSPEKTYWA 2014 – 10-11 września 2014 r.
- Głównym celem uczestnictwa w ww. targach edukacji i pracy była promocja PWSTE w Jarosławiu.

W dniu 9 stycznia 2013 r. Uczelnia była organizatorem targów pracy, których głównym celem było ułatwienie młodym ludziom nawiązania kontaktów z potencjalnym pracodawcą.

(dowód: akta kontroli, str. 808-820)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Uczelnia podejmowała stosowne działania i przejawiała aktywności w zakresie współpracy z innymi podmiotami.

Prowadzono szeroką współpracę w zakresie organizacji praktyk studenckich, konsultowania programów kształcenia i optymalnego dostosowania kierunków kształcenia do rynku pracy. Na szczególną uwagę zasługuje współpraca z pracodawcami (w tym przedsiębiorcami) w ramach Kół Naukowych, Klubu Praktyków i Rady Biznesu oraz podejmowanie współpracy z inicjatywą przedsiębiorców (Fundacja GALICEA i Firma Silvermedia).

Pozytywnie należy ocenić również organizację praktyk studenckich. Powołano jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za praktyki studenckie, wprowadzono wewnętrzne procedury, podpisano umowy z pracodawcami i badano zgodność praktyk z ich założeniami.

Uczelnia była organizatorem i uczestniczyła w targach pracy.

3. Ocena działań związanych z prowadzeniem doradztwa zawodowego oraz wspierania decyzji w zakresie dalszej nauki i kariery.

3.1. Doradztwo zawodowe prowadzone przez Uczelnie.

Opis stanu
faktycznego

1., 2.

W Uczelni od 2009 r. funkcjonowało Akademickie Biuro Karier. Działalność Biura skierowana była do studentów i absolwentów PWSTE w Jarosławiu. Do zadań Biura należało:

- prowadzenie doradztwa zawodowego,
- dostarczanie informacji o rynku pracy i potencjalnych pracodawcach zatrudniających absolwentów,
- dostarczanie informacji o warsztatach, kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe studentów,
- zbieranie ofert pracy,
- dostarczanie informacji o stażach i praktykach zawodowych,
- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktu z pracodawcami,
- dostarczanie informacji jak rozpocząć własną działalność gospodarczą.

W ramach swojej działalności Akademickie Biuro Karier prowadziło doradztwo zawodowe polegające na indywidualnych lub grupowych rozmowach na tematy związane z poszukiwaniem pracy, sporządzaniem potrzebnej dokumentacji dla pracodawcy oraz poznaniem szans i zagrożeń na rynku pracy. Organizowano dla studentów, szkolenia, spotkania i warsztaty z przedsiębiorcami, działającymi na lokalnym rynku pracy i z oferentami prac zagranicznych. W roku akademickim 2012/2013 zorganizowano 5 takich spotkań i warsztatów, a roku akademickim 2013/2014 - 10. Tematem warsztatów i szkoleń były m. in: zasady poszukiwania pracy, radzenia sobie ze stresem, treningi komunikacji interpersonalnej, problemy z wejściem młodych ludzi na ścieżkę kariery zawodowej oraz możliwości podjęcia pracy w różnych branżach.

Za pośrednictwem Akademickiego Biura Karier studenci dowiadywali się o ofertach pracy, stażach i praktykach w kraju i zagranicą. Biuro gromadziło oferty pracy i zamieszczało je na stronie internetowej Uczelni i na tablicy ogłoszeń. Udostępniano również studentom foldery i ulotki o różnych projektach przeciwdziałających wzrostowi bezrobocia wśród studentów i absolwentów, pozyskane w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Jarosławiu. W roku akademickim 2012/2013 zgromadzono 203 oferty pracy, a w 2013/2014 - 46. Biuro nie posiadało wiedzy o liczbie absolwentów, którzy podjęli pracę w wyniku pozyskania w Biurze oferty pracy.

(dowód: akta kontroli, str. 708-733, 821-835)

3.

Uczelnia nie prowadziła inkubatora przedsiębiorczości i centr transferu technologii, o których mowa w art. 86 PSW.

Przy Uczelni funkcjonował Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (AIP) utworzony przez Fundację Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości z siedzibą w Warszawie na podstawie umowy zawartej w dniu 22 listopada 2007 r. Zgodnie z umową Uczelnia współdziałała z Fundacją poprzez udostępnienie nieodpłatnie na potrzeby AIP oddzielnego pomieszczenia, wyposażonego w stanowisko komputerowe i wyznaczenie pracownika naukowego jako opiekuna i eksperta AIP. W trakcie swojej działalności AIP organizowało cykliczne spotkania studentów i absolwentów Uczelni z przedstawicielami AIP w Rzeszowie i Krakowie, koordynatorem AIP przy PWSTE w Jarosławiu i przedstawicielem Akademickiego Biura Karier PWSTE w Jarosławiu. Tematem spotkań było funkcjonowanie firm

w ramach AIP, umożliwiające rozwój własnej działalności gospodarczej. W badanym okresie odbyły się 4 takie spotkania. Udzielano również ustnych porad i konsultacji (średnio 5-6 porad w miesiącu) w zakresie pomysłów biznesowych z osobami zainteresowanymi prowadzeniem przedsięwzięcia gospodarczego w ramach AIP. W AIP prowadzonym przez Fundację nie prowadziła działalności żadna firma.

(dowód: akta kontroli, str. 836-845)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Uczelnia prowadziła działania związane z doradztwem zawodowym oraz wspieraniem decyzji studentów i absolwentów w zakresie dalszej nauki i kariery.

Zapewniono funkcjonowanie Akademickiego Biura Karier oraz prowadzenie doradztwa zawodowego dla studentów i absolwentów. Jednak należy zauważyć, że Akademickie Biuro Karier nie posiadało wiedzy o liczbie absolwentów, którzy podjęli pracę w wyniku pozyskania w Biurze oferty pracy.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁸ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia grudnia 2014 r.

Kontroler
Marek Wójtowicz
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
podpis

¹⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.